

EĞİTİMCİLERİN PROJE HAZIRLAMA VE YÜRÜTME SÜREÇLERİNDE KARŞILAŞTIKLARI SORUNLARIN ARAŞTIRILMASI- ELAZIĞ İLİ ÖRNEĞİ

Murat YILDIZ*
İlhan MAKİNİST**
Ceyda AKILLI***

Öz: Günümüzde eğitim dünyasında yaşanan gelişmeler öğretmenleri klasik ve ezberci yöntemlerden uzaklaştırarak, çağdaş yöntemleri kullanmaya yöneltmiştir. Bu doğrultuda eğitimciler çeşitli projeler hazırlayarak öğrencileri araştırmaya, sorgulamaya, özgün ürünler ortaya çıkarmaya teşvik etmektedir. Ayrıca okul yöneticileri ve öğretmenler eğitim odaklı sorunların çözümünde aktif rol alarak, orta veya uzun vadeli projeler üretmişlerdir. Okul yöneticileri ve öğretmenler tarafından gerçekleştirilen proje hazırlama ve yürütme süreçleri eğitime çağdaş ve özgün boyutlar kazandırmasına rağmen; bu süreçte eğitimciler çeşitli sorunlarla karşılaşabilmektedir.

Bu çalışmanın amacı, öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda proje hazırlama ve yürütme süreçlerinde karşılaşılan sorunların araştırılmasıdır. Araştırmanın örneklemini, 2016-2017 eğitim öğretim yılında Elazığ il merkezinde görev yapan tüm öğretmenler arasından basit tesadüfi örnekleme yöntemine göre seçilen toplam 2000 öğretmen oluşturmaktadır. Öğretmenlerin, proje hazırlama ve yürütme süreçlerinde karşılaştıkları sorunları belirleyebilmek için araştırmacı tarafından geliştirilen “Proje Hazırlama ve Yürütme Anketi” kullanılmıştır. Toplanan verilerin analizinde, frekans ve yüzdelerden yararlanılmıştır. Araştırma bulgularından elde edilen en önemli sonuç; yöneticilerin projelere gerekli maddi desteği sağlamamaları ve projeler hakkında yeterli bilgilendirmelerin yapılmamasıdır.

Anahtar Sözcükler: Proje, Öğretmen, Sorunlar

* AR-GE Birimi öğretmeni, Elazığ Milli Eğitim Müdürlüğü.

** Strateji Geliştirme Bölümü Şube Müdürü, Elazığ Milli Eğitim Müdürlüğü.

*** AR-GE Birimi öğretmeni, Elazığ Milli Eğitim Müdürlüğü.

INVESTIGATING THE PROBLEMS ENCOUNTERED BY EDUCATORS DURING PROJECT PREPARATION AND IMPLEMENTATION PROCESSES- SAMPLE OF ELAZIĞ

Murat YILDIZ*
İlhan MAKİNİST**
Ceyda AKILLI***

Abstract

Nowadays the developments of educational world have alienated teachers from classical and rote-learning methods and stimulated them to use contemporary methods. In this direction, educators lead students to research, inquire and create original products. Moreover, school managers and teachers produce medium or long term projects taking active role in solving education-centered problems, Although the project preparation and implementation processes carried out by school managers and teachers attribute modern and original dimensions to the education; educators may encounter with different problems during these processes.

The aim of the study is to determine the problems that teachers encounter with during project preparation and management processes according to the teachers' views. The sample of the study consists 2000 teachers who were on duty in the city of Elazığ during 2016-2017 educational year and who were chosen according to simple random sampling. In order to determine the problems that teachers have during project preparation and management processes, "Project Preparation and Management Survey" developed by the researcher was used. During the data analysis, frequencies and percentages were taken into account. The most important results of the study are the facts that managers do not give financial support sufficiently and the teachers are not given information about projects adequately.

Keywords: Project, Teachers, Problems

---

* Teacher, R&D Department, Elazığ Provincial Directorate of National Education.

** Strategy Development Department Manager, Elazığ Provincial Directorate of National Education.

*** Teacher, R&D Department, Elazığ Provincial Directorate of National Education.

Giriş

Günümüzde ülkelerin kalkınması, toplumsal istihdamın sağlanması, sosyo-kültürel zenginliğin artırılması, bireylerin kişisel gelişimlerini tamamlamaları konularında eğitim, oldukça önemli bir role sahiptir. Eğitim, bireyin sosyal hayata hazırlanması amacıyla onun gerekli bilgi, beceri ve tutum kazanmasına ve kişiliğini geliştirmesine yardım etme sürecidir (Taymaz, 1997). Eğitim dünyası; teknolojik, politik, sosyal ve ekonomik gelişmelerden etkilenmekte ve yeni gereksinimlere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu gereksinimler eğitim dünyasının geleneksel ve ezberci yöntemlerden uzaklaşarak; akla ve bilime dayanan, eleştirel düşünmeyi ve araştırmayı destekleyen yöntemlere yönelmesine yol açmıştır. Bu yöntemlerin başında eğitim projeleri gelmektedir. Eğitim amaçlı hazırlanan projeler hem öğretmen ve öğrencilerin birlikte araştırarak, sorgulayarak özgün ürünler oluşturmalarına imkan sağlamakta, hem de eğitimcilerin mevcut sorunlara alternatif çözüm önerileri geliştirebilmelerine yardımcı olmaktadır.

Proje, tasarı geliştirme anlamına gelen bir kavramdır (Yeğin, 1978). Katz ve Chard (1989)'a göre proje, özel bir konuda derin ve kapsamlı şekilde çalışmaktır. Proje çalışmaları, hazırlık aşaması, uygulama aşaması ve değerlendirme olmak üzere üç ana süreçten oluşmaktadır. Hazırlık aşamasında proje ekibi oluşturulur, mevcut durum belirlenerek sorun ve ihtiyaç analizleri gerçekleştirilir. Proje fikri net bir şekilde ortaya konur, amaçlar ve hedefler belirlenir ve proje metin haline dönüştürülür. Bütçe oluşturularak, maliyetin hangi kaynaklardan sağlanacağı belirlenir. Uygulama aşamasında proje faaliyetleri gerçekleştirilir, veriler toplanır, raporlar kayıt altına alınır. Projenin yaygınlaştırılması ve görünürlüğü sağlanır. Değerlendirme aşamasında ise projenin amaç ve hedeflerine ne derecede ulaştığı belirlenmeye çalışılır. Projelerin kaliteli olması, amacına hizmet edebilmesi ve profesyonel bir şekilde uygulanabilmesi için Proje Döngüsü Yönetimi'nden faydalanılmaktadır. Proje döngüsü yönetimi proje fikrinin belirlenmesi, proje formülasyonu, ön- değerlendirme, uygulama ve değerlendirme aşamalarından oluşmaktadır ve bir döngü halinde kendini tekrarlamaktadır. Mantık Çerçeve Matrisi ve Grantt Şeması gibi teknikler de projelerin uygulanmasını kolaylaştıracak teknikler arasında yer almaktadır. Projeler hazırlanma amaçlarına göre çeşitli gruplara ayrılmaktadır.

Eğitim ortamlarında gerçekleştirilen projeler deney tabanlı, somut ürün hazırlamaya dayalı, uygulama ağırlıklı, gelişim odaklı projeler olarak sınıflandırılabilir. Eğitim dünyasında öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişimlerini sağlaması, eğitim sorunlarına çözüm bulması, farklı zeka ve yaş grubuna ait öğrencilerine hitap edebilmesi; öğrencilerin eğitim-öğretim sürecine aktif bir şekilde katılması, somut ürünler oluşturması ve derslere olan motivasyonlarının artması için proje çalışmalarında bulunmaktadır. Proje yaklaşımı sayesinde eğitim kurumları çağdaş, yenilikçi ve gelişime açık ortamlara dönüşmektedir. Proje yaklaşımı öğrenilen konuların günlük yaşama etkisini belirgin bir şekilde ortaya koyan, güdülemenin en yüksek düzeyde olduğu bir öğrenim yaklaşımıdır (Saçlı, 2004). Özellikle 21. yüzyıl eğitim dünyasında bireylerin

sahip olması gereken yaratıcılık, analitik düşünme, aktif katılım gibi beceriler proje faaliyetleri sayesinde kazandırılmaktadır. Öğrenciler ve öğretmenler proje çalışmaları sayesinde edindikleri becerileri günlük hayatlarına transfer edebilmekte ve bu becerilere sahip olmanın faydalarını görebilmektedirler. Proje çalışmalarının eğitimci ve öğrencilere sağladığı yararların yanı sıra, işbirliğine dayanan aktiviteler barındırdığı için kolektif anlamda kişisel gelişim ve etkili öğrenme yönünden çeşitli faydalar da sağlamaktadır. Takım ruhu içerisinde çalışma, işbirliğinde bulunma, ortak karar alma, eş zamanlı hareket edebilmek gibi grup içerisinde geliştirilecek beceriler de proje faaliyetleri sayesinde kazanılmaktadır. Proje çalışmalarının amacı işbirliği içinde çalışan, analitik düşünebilen ve farklı çözüm yolları üretebilen, ortaya bir ürün koyabilen ve bu amaç doğrultusunda araştırma yaparak bilgi edinen, elde ettiği bilgileri doğru ve sistematik bir şekilde sentezleyebilen bireyler yetiştirmektir (Çiftçi ve Sünbül, 2005).

Eğitim ortamları, proje çalışmaları sayesinde bilginin olduğu gibi kabul edildiği değil; işlenerek yeni bilgiler üretildiği bilim merkezleri haline gelmektedir. Öğretmen merkezli sınıflar; öğretmenin rehberi olduğu öğrenci merkezli sınıflar haline dönüşmektedir. Proje hazırlama ve uygulama aşamaları; disiplinler arası yaklaşımı içinde barındıran, öğrencilerin ilgi ve isteklerini artıran, öğrenmeyi anlamlı hale getiren, karar vermeyi, öz değerlendirmeyi sağlayan süreçlerdir (Solomon, 2003; Yavuz, 2006; Emrahoğlu ve Çıbık, 2008).

Proje çalışmaları yaparak- yaşayarak öğrenme yöntemlerinden bir tanesi ve en önemlisidir. Öğrenci ve eğitimciler bilgi oluşturma sürecinde aktif rol alarak bilgiler kalıcı hale gelmektedir. Proje hazırlama ve uygulamanın öğrenim süreçleri içerisinde kullanılması ile ilgili yapılan çalışmalardan alınan sonuçlara bakıldığında öğrencilerde iletişim kurma, planlı çalışma, problemlere çözüm yolları üretme, karar verme gibi çeşitli becerilere sahip oldukları ve kazandıkları bu becerileri hayat boyu devam ettirmeye çalışmanın yanında, motivasyon düzeylerinin ve özgüvenlerinin arttığı gözlenmiştir (Thomas, 2000; Erkin, Özkan ve Balcı, 2005).

Eğitim ortamlarında oldukça önemli katkıları olan projelerin hazırlanması, uygulanması ve öğrencilerin proje çalışmalarında yer almaya teşvik edilmesi konularında öğretmenlere önemli bir rol düşmektedir. Eğitim sorunlarına çözüm bulacak, yeni bilgiler üretecek, yenilikçi nesiller yetiştirmeye yardımcı olacak projelerin üretilmesi; profesyonellik ve tecrübe isteyen bir süreç olmakla birlikte bu süreç eğitimcilerin sorumluluğu altındadır. Bu süreci etkili ve verimli bir şekilde geçirebilmek için mesleki ve teknik anlamda yeterliliğe sahip olmak gerekmektedir. Bu yeterlilik projeler konusunda alınan kaliteli eğitimlere ve deneyimlere bağlıdır. Öğretmenlerin proje hazırlama ve yürütme teknikleri konusunda bilgi sahibi olmaları gerekmektedir. Böylece uzun, yorucu ve meşakkatli bir süreç olan proje hazırlama ve yürütme süreçlerinde karşılaşılan problemler aşılabilmektedir. Ülkemizde yapılan araştırmalarda, öğretmenlerin bu konuda pek fazla bilgiye sahip olmadıkları ve öğrencileri bu konuda fazla yönlendiremedikleri görülmektedir (Korkmaz ve Kaptan, 2002). Baki ve Bütüner

(2009) tarafından yapılan araştırmada da benzer sonuçlar elde edilmiştir. Eğitim-öğretim alanında hazırlanan ve yürütülen projelerin nicelik ve nitelik bakımından artması, öğretmenlerin bu süreçte karşılaşacağı problemleri yılmadan, etkili bir şekilde çözebilmesi ve bu problemleri avantaja dönüştürebilmeleri ile doğru orantılıdır.

Eğitim projelerinden istenilen verimin alınabilmesi için, eğitimcilerin proje hazırlama ve yürütme süreçlerinde karşılaştıkları problemler belirlenmeli ve bu problemlere yönelik çözüm önerileri sunulmalıdır. Bu çalışma, Elazığ ilinde görev yapan öğretmenlerin karşılaştıkları problemleri ortaya çıkararak, çözüm önerileri bulabilmeyi ve bu sayede var olan problemlerin en aza indirgenmesini amaçlamaktadır. Yaşanılan problemleri detaylı bir şekilde ele alabilmek için bireysel boyut, mesleki boyut, meslektaş boyutu, yönetici boyutu ve yeterlilik boyutu olmak üzere beş farklı boyut belirlenmiş ve problemler bu boyutlara göre sınıflandırılmıştır.

Örneklem

2016-2017 eğitim ve öğretim yılında Elazığ il merkezinde resmi okullarda toplam 5692 okul yöneticisi ve öğretmen görev yapmaktadır. Bu kişiler arasından basit tesadüfi örnekleme yöntemine göre seçilmiş olan toplam 2000 öğretmen çalışmaya dâhil edilmiştir.

Tablo 1. Öğretmenlerin Kişisel Bilgileri

		f	%
Cinsiyet	Kadın	915	45.8
	Erkek	1085	54.2
Mesleki Kıdem	0-5	345	17.3
	6-10	351	17.5
	11-15	319	16.0
	16-20	427	21.4
	21+	558	27.8
Eğitim Durumu	Ön lisans	116	5.7
	Lisans	1633	81.7
	Yük. Lisans	239	12.0
	Doktora	12	0.6
Okuldaki Görevi	Yönetici	194	9.7
	Öğretmen	1806	90.3
Çalıştığı Kurum Türü	Anaokulu	56	2.8
	İlkokul	828	41.4
	Ortaokul	564	28.2
	Lise	511	25.5
	Diğer	41	2.1

2000 öğretmene uygulanan “Proje Hazırlama ve Yürütme Anketi” nde yer alan 5 kişisel bilgiye ilişkin sonuçlar Tablo 1’de verilmiştir ve elde edilen sonuçlar aşağıdaki gibi özetlenebilir:

- 2000 öğretmenin % 54.2 (1085 kişi)’si erkek, % 45.8 (915 kişi)’i kadındır.
- Öğretmenlerin; %17.3 (345 kişi)’si 0-5 yıl, %17.5 (351 kişi)’si 6-10 yıl, %16.0 (319 kişi)’i 11-15 yıl, % 21.4 (427 kişi)’si 16-20 yıl ve %27.8 (558 kişi)’u 21 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahiptir.
- % 5.7 (116 kişi)’sı ön lisans, % 81.7 (1633 kişi)’i lisans, % 12.0 (239 kişi)’si yüksek lisans ve %0.6 (12 kişi)’i doktora eğitimine sahiptir.
- Buldukları okulda öğretmenlerin % 9.7 (194 kişi)’si yönetici, % 90.3 (1806 kişi)’ü öğretmen olarak görev yapmaktadırlar.
- % 2.8 (56 kişi)’i anaokulu, % 41.4 (828 kişi)’ü ilkökul, % 28.2 (564 kişi)’si ortaokul, % 25.5 (511 kişi)’i lise, % 2.1 (41 kişi)’i diğer kurumlarda çalışmaktadırlar.

Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracının hazırlanmasında, öncelikle ilgili yerli kaynaklardan faydalanılarak literatür taraması yapılmıştır. Yapılan benzer çalışmalardaki anket soruları incelenip gerekli olan soru havuzu hazırlanmıştır.

Öğretmenlerin proje hazırlama ve yürütme süreçlerinde karşılaşmış oldukları sorunları ortaya koyabilmek için nicel veri toplama aracı kullanılmıştır. Nicel veri toplama aracı için araştırmacı tarafından öğretmenlere uygulanmak üzere, “Proje Hazırlama ve Yürütme Anketi” hazırlanmıştır. Anketin hazırlanması sürecinde Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi’nde görev yapmakta olan öğretim görevlilerinden uzman görüşü alınmıştır.

Anketin aksayan yönlerinin giderilmesi ve eksikliklerinin görülmesi amacıyla pilot uygulama gerçekleştirilmiştir.

Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, beş adet demografik bilgi yer alırken ikinci bölümde ise öğretmenlerin proje hazırlarken ve uygularken yaşamış oldukları problemleri ortaya koyabilmek amacı ile 20 adet soruya yer verilmiştir. Anketin ikinci bölümünde yer alan 20 soru; bireysel boyut, mesleki boyut, meslektaş boyutu, yönetici boyutu ve yeterlilik boyutu olmak üzere beş gruba ayrılmıştır.

Verilerin Çözümlemesi

Ölçeğin geliştirilmesinde güvenilirlik ve geçerlilik çalışması için faktör analizi yapılmıştır. Elazığ il merkezinde bulunan toplam 10 okulda görevli 150 öğretmene pilot uygulama yapılmıştır. Deneklere uygulanan likert tipi ölçeğin güvenilirlik çalışması için; faktör analizi yapılmış; Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Bartlett’s Test’inde KMO= .912 çıkmış olup, ölçeğin Cronbach’s Alpha değeri Alpha= .910 olarak bulunmuştur.

Örneklemdaki öğretmenlerin kişisel özellikleri ile ilgili tanımlayıcı istatistiksel analizler için Frekans (f) ve Yüzde Alma (%) teknikleri kullanılmıştır. Araştırmanın tüm istatistiksel analizleri SPSS programında yapılmıştır.

Bulgular

Anketin ikinci bölümünde yer alan ve beş gruba ayrılan sorulara ilişkin elde edilen sonuçlar bu kesimde ayrıntılı olarak verilecektir.

Bireysel Boyut

Öğretmenlerin, proje hazırlama ve yürütme süreçlerini etkileyen bireysel boyutlu nedenleri belirleyebilmek için veri toplama aracında 4 önermeye yer verilmiştir. 1. Önerme: “Proje hazırlamak ve uygulamak bireysel gelişimime katkı sağlar”, 2. Önerme: “Öğrencilere proje hazırlama konusunda rehberlik ederim.”, 3. Önerme: “Proje hazırlamaktan ve yürütmekten hiç hoşlanmam”, 4. Önerme: “Projelerin yürütülme aşamasında yeni yeteneklerimi keşfederim” şeklindedir. Öğretmenlerin bu önermelere verdikleri yanıtların dağılımı Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2. Öğretmenlerin Proje Hazırlama ve Yürütme Süreçlerini Etkileyen Bireysel Boyutlu Nedenler Hakkındaki Görüşleri

Önerme	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1	883	44.2	910	45.4	104	5.2	81	4.1	22	1.1
2	591	29.6	1142	57.1	176	8.7	73	3.7	18	0.9
3	98	4.9	250	12.4	302	15.1	891	44.6	459	23.0
4	446	22.3	1097	54.8	294	14.7	136	6.8	27	1.4

Tablo 2 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin %89.6’sı proje hazırlamak ve uygulamak bireysel gelişimime katkı sağlar (önerme 1), %86.7’si öğrencilere proje hazırlama konusunda rehberlik ederim (önerme 2), %17.3’ü proje hazırlamaktan ve yürütmekten hiç hoşlanmam (önerme 3), %77.1’i projelerin yürütülme aşamasında yeni yeteneklerimi keşfederim (önerme 4) katılıyorum ya da daha üst düzeyde görüş belirttikleri görülmektedir. Öğretmenlerin, proje hazırlama ve yürütme süreçlerini etkileyen bireysel boyut ile ilgili sorulara vermiş oldukları cevaplarda proje hazırlamanın bireysel gelişimlerine katkı sağladıkları ve proje hazırlama konusunda rehberlik yaptıkları önermelerinin diğer önermelere oranla daha etkili olduğunu düşünmektedirler.

Mesleki Boyut

Öğretmenlerin, proje hazırlama ve yürütme süreçlerini etkileyen mesleki boyutlu nedenleri belirleyebilmek için veri toplama aracında 4 önermeye yer verilmiştir. 5. Önerme: “Projeler içerisinde yer almak mesleki gelişimime katkı sağlar”, 6. Önerme: “Proje hazırlayan meslektaşlarımı özel kabul ederim”, 7. Önerme: “Mesleğimin ilerleyen yıllarında proje hazırlamaya devam edeceğim”, 8. Önerme: “Proje ekibinde yer aldığım zaman mesleki performansım artar” şeklindedir. Öğretmenlerin bu önermelere verdikleri yanıtların dağılımı Tablo 3’de yer almaktadır.

Tablo 3. Öğretmenlerin Proje Hazırlama ve Yürütme Süreçlerini Etkileyen Mesleki Boyutlu Nedenler Hakkındaki Görüşleri

Önerme	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
5	782	39.1	963	48.2	154	7.6	80	4.0	21	1.1
6	524	26.1	919	46.0	275	13.7	237	11.9	45	2.3
7	357	17.9	896	44.7	560	28.0	155	7.8	32	1.6
8	537	26.8	1027	51.4	258	12.8	143	7.2	35	1.8

Tablo 3 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin %87.3’i projeler içerisinde yer almak mesleki gelişimime katkı sağlar (önerme 5), %72.1’i proje hazırlayan meslektaşlarımı özel kabul ederim (önerme 6), %62.6’sı Mesleğimin ilerleyen yıllarında proje hazırlamaya devam edeceğim (önerme 7), % 78.2’si proje ekibinde yer aldığım zaman mesleki performansım artar (önerme 8) katılıyorum ya da daha üst düzeyde görüş belirttikleri görülmektedir. Öğretmenlerin, proje hazırlama ve yürütme süreçlerini etkileyen mesleki boyut ile ilgili sorulara vermiş oldukları cevaplarda projeler içerisinde yer almanın mesleki gelişimine katkı sağladığı önermesinin etkili olduğu görülmektedir.

Meslektaş Boyutu

Öğretmenlerin, proje hazırlama ve yürütme süreçlerini etkileyen meslektaş boyutlu nedenleri belirleyebilmek için veri toplama aracında 4 önermeye yer verilmiştir. 9. Önerme: “Proje hakkında meslektaşlarımla fikir alışverişinde bulunurum”, 10. Önerme: “Proje hazırlama konusunda çok deneyimli meslektaşlarım vardır”, 11. Önerme: “Proje yürütmem meslektaşlarım tarafından hoş karşılanmaz”, 12. Önerme: “Projelerin hazırlanması aşamalarında ekip çalışması büyük önem taşır” şeklindedir. Öğretmenlerin bu önermelere verdikleri yanıtların dağılımı Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4. Öğretmenlerin Proje Hazırlama ve Yürütme Süreçlerini Etkileyen Meslektaş Boyutlu Nedenler Hakkındaki Görüşleri

Önerme	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
9	605	30.1	1159	58.0	142	7.1	79	4.0	15	0.8
10	378	18.9	875	43.6	469	23.5	219	11.0	59	3.0
11	101	5.1	229	11.4	339	17.0	884	44.1	447	22.4
12	929	46.4	871	43.5	123	6.2	59	3.0	18	0.9

Tablo 4 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin %88.1'i Proje hakkında meslektaşlarıyla fikir alışverişinde bulunurum (önerme 9), %62.5'i Proje hazırlama konusunda çok deneyimli meslektaşlarım vardır (önerme 10), %16.5'i Proje yürütmem meslektaşlarım tarafından hoş karşılanmaz (önerme 11), %89.9'u Projelerin hazırlanması aşamalarında ekip çalışması büyük önem taşır (önerme 12)katılıyorum ya da daha üst düzeyde görüş belirttikleri görülmektedir. Öğretmenlerin, proje hazırlama ve yürütme süreçlerini etkileyen meslektaş boyutu ile ilgili sorulara vermiş oldukları cevaplarda meslektaşlarıyla projeler hakkında fikir alışverişinde buldukları ve projelerin hazırlanma aşamasında ekip çalışmasının önemli olduğu önermelerinin etkili olduğu görülmektedir.

Yönetici Boyutu

Öğretmenlerin, proje hazırlama ve yürütme süreçlerini etkileyen yönetici boyutlu nedenleri belirleyebilmek için veri toplama aracında 4 önermeye yer verilmiştir. 13. Önerme: "Kurum/okul yöneticileri beni proje hazırlamaya teşvik eder", 14. Önerme: "Proje hazırlama aşamasında, kurum/okul yöneticileri maddi destek sağlar", 15. Önerme: "Kurum/okul yöneticileri, projeler hakkında yeterli bilgiye sahiptir", 16. Önerme: "Yöneticiler, başarılı olan proje sahibi öğretmen ve öğrencileri ödüllendirir" şeklindedir. Öğretmenlerin bu önermelere verdikleri yanıtların dağılımı Tablo 5'te yer almaktadır.

Tablo 5. Öğretmenlerin Proje Hazırlama ve Yürütme Süreçlerini Etkileyen Yönetici Boyutlu Nedenler Hakkındaki Görüşleri

Önerme	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
13	375	18.7	891	44.5	427	21.4	233	11.7	74	3.7
14	248	12.4	703	35.2	557	27.8	356	17.8	136	6.8
15	260	13.0	818	40.8	567	28.4	272	13.6	83	4.2
16	340	17.0	896	44.7	439	22.0	220	11.0	105	5.3

Tablo 5 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin %63.2'si Kurum/okul yöneticileri beni proje hazırlamaya teşvik eder (önerme 13), %47.6'sı proje hazırlama aşamasında, kurum/okul yöneticileri maddi destek sağlar (önerme 14), %53.8'i kurum/okul yöneticileri, projeler hakkında yeterli bilgiye sahiptir (önerme 15), %61.7'si yöneticiler, başarılı olan proje sahibi öğretmen ve öğrencileri ödüllendirir (önerme 16) katılıyorum ya da daha üst düzeyde görüş belirttikleri görülmektedir. Öğretmenlerin, proje hazırlama ve yürütme süreçlerini etkileyen yönetici boyutu ile ilgili sorulara vermiş oldukları cevaplarda kurum/okul yöneticilerinin proje hazırlama aşamasında maddi destek sağlamadıkları, okul yöneticilerinin projeler hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları önermelerinin etkili olduğu görülmektedir. Yöneticiler ile milli eğitim müdürlüğü şube müdürleri, okul müdürleri ve müdür yardımcıları kastedilmektedir.

Yeterlilik Boyutu

Öğretmenlerin, proje hazırlama ve yürütme süreçlerini etkileyen yeterlilik boyutlu nedenleri belirleyebilmek için veri toplama aracında 4 önermeye yer verilmiştir. 17. Önerme: "Proje hazırlama ve yürütme alanında kapsamlı bir eğitim almam gerekir", 18. Önerme: "Proje konusunun belirlenmesinde ve yürütülmesinde çok fazla zorlanmam", 19. Önerme: "Uluslararası/ulusal ve yerel tüm projelerden haberdar olurum", 20. Önerme: "Proje uzmanları gerekli bilgilendirmeleri yapar" şeklindedir. Öğretmenlerin bu önermelere verdikleri yanıtların dağılımı Tablo 6'da yer almaktadır.

Tablo 6. Öğretmenlerin Proje Hazırlama ve Yürütme Süreçlerini Etkileyen Yeterlilik Boyutlu Nedenler Hakkındaki Görüşleri

Önerme	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
17	472	23.6	1010	50.5	237	11.8	218	10.9	63	3.2
18	213	10.7	892	44.5	613	30.7	236	11.8	46	2.3
19	140	7.0	608	30.3	616	30.8	543	27.2	93	4.7
20	183	9.2	611	30.5	499	25.0	525	26.2	182	9.1

Tablo 6 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin %74.1'i Proje hazırlama ve yürütme alanında kapsamlı bir eğitim almam gerekir (önerme 17), %55.2'si Proje konusunun belirlenmesinde ve yürütülmesinde çok fazla zorlanmam (önerme 18), %37.3'ü Uluslararası/ulusal ve yerel tüm projelerden haberdar olurum (önerme 19), %39.7'si Proje uzmanları gerekli bilgilendirmeleri yapar, seminerler verirler (önerme 20)katılıyorum ya da daha üst düzeyde görüş belirttikleri görülmektedir. Öğretmenlerin, proje hazırlama ve yürütme süreçlerini etkileyen yeterlilik boyutu ile ilgili sorulara vermiş oldukları cevaplarda öğretmenlerin uluslararası/ulusal ve yerel projelerden haberdar olmamaları ve İl Milli Eğitim Müdürlüğü AR-GE Biriminde görevli öğretmenler, Valilik proje ofisi elamanları gibi proje uzmanlarının gerekli bilgilendirmeleri yapmadıkları önermelerinin etkili olduğu görülmektedir.

Sonuçlar ve Öneriler

Yapılan bu çalışmanın sonucuna göre, Elazığ Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesindeki resmi okullarda görev yapan toplam 2000 öğretmenin proje hazırlama ve yürütme süreçlerini etkileyen nedenler hakkındaki görüşleri; bireysel boyutta proje hazırlamak ve uygulamak bireysel gelişime katkı sağlar önermesinin diğer önermelere oranla daha etkili olduğu, mesleki boyutta projeler içerisinde yer almak mesleki gelişime katkı sağlar önermesinin diğer önermelere oranla daha etkili olduğu, meslektaş boyutunda projelerin hazırlanması aşamalarında ekip çalışması büyük önem taşıyor önermesinin diğer önermelere oranla daha etkili olduğu, yönetici boyutunda okul yöneticileri beni proje hazırlamaya teşvik eder önermesinin diğer önermelere oranla daha etkili olduğu, yeterlilik boyutunda proje hazırlama ve yürütme alanında kapsamlı bir eğitim almam gerekir önermesinin diğer önermelere oranla daha etkili olduğu şeklindedir.

2015-2016 eğitim öğretim yılında Elazığ il merkezinde bulunan resmi okullarında görev yapan tüm öğretmenler arasından basit tesadüfi örnekleme yöntemine göre seçilen toplam 2000 öğretmenin, proje hazırlama ve yürütme süreçlerini etkileyen sebeplerin başlıca nedenleri proje hazırlama ve yürütme alanında kapsamlı bir eğitim al-

maları gerektiği, uluslararası/ulusal ve yerel projelerden haberdar olmadıkları, proje hazırlama aşamasında okul yöneticilerinin maddi destek sağlamadıkları, yöneticilerin başarılı olan proje sahibi öğretmen ve öğrencileri ödüllendirmedikleri düşüncesindedirler.

Özellikle ortaokul ve lise öğrencilerin sınav kaygısından dolayı projelere gereken önemi vermedikleri, kurum yöneticileri ve okul yöneticilerinin projelere gerekli maddi desteği sağlamadıkları ve başarılı çalışmalarını ödüllendirmedikleri, öğretmenlerin proje hazırlama ve yürütme konusunda kapsamlı bir eğitim almadıkları görülmektedir. Bakanlık boyutunda proje yapan kurumlara maddi desteğin sağlanmasının, proje yapan öğrenci ve öğretmenlerin ödüllendirilmesinin (sınav puanı, hizmet puanı, başarı belgesi, aylıkla ödüllendirme vs.), il milli eğitim müdürlüklerine bağlı AR-GE Birimlerinde görev yapan yetmişmiş elemanların sık sık değiştirilmemesi, hizmet içi eğitim faaliyetlerinin artırılması eğitim kurumlarında hazırlanan ve yürütülen proje çalışmalarındaki niteliği olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir.

Kaynakça

- TAYMAZ, H. (1997), **Hizmetiçi eğitim**, Ankara: Takav Matbaası.
- YEĞİN, A. (1978), **Osmanlıca- Türkçe İslami-İlmi-Edebi-Felsefi Yeni Lügat**, 4. Baskı. Hizmet Vakfı Yayınları. Elif Ofset- Yalçın Ofset. 1978, s. 564.
- KATZ, L& CHARD, S. (1989). **Engaging Children's Minds: The Project Approach**, Norwood, NJ: Ablex, s.2-3
- SAÇLI, Ö.A.(2004), "Proje Çalışmalarının Eğitimdeki Önemi" İlk ve Orta Öğretimde Araştırma Teknikleri ve Proje, **Maltepe Üniversitesi Yayınları**, İstanbul,s.15
- ÇİFTÇİ, S. ve SÜNBÜL A. M., (2005), Proje Tabanlı Öğrenme Düşüncesinin Oluşumu ve Gelişimi, **I. Ulusal Fen ve Teknoloji Eğitiminde Çağdaş Yaklaşımlar Sempozyumu**, Ankara. [Online]:tef.selcuk.edu.tr/salan/sunbul/g/g16.doc 15.10.2008
- SOLOMON, G., (2003), **Project Based Learning: A Primer Technology and Learning**, v:23, issue.6
- YAVUZ, S., (2006), **Proje Tabanlı Öğrenme Modelinin Kimya Eğitimi Öğrencilerinin Çevre Bilgisi İle Çevreye Karşı Tutumlarına Olan Etkisinin Değerlendirilmesi**, Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi., Fen Bilimleri Enstitüsü
- EMRAHOĞLU, N. ; ÇIBIK, A. S., (2008), Proje Tabanlı Öğrenme Yaklaşımının Fen Bilgisi Dersinde Öğrencilerin Mantıksal Düşünme Becerilerinin Gelişimine Etkisi: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 17, Sayı 2, 2008, s.51-66
- THOMAS, J. W., (2000), A Review Of Research On Project-Based Learning, [Online]:<http://www.autodesk.com/foundation>, 04.11.2008

◆ Murat Yıldız / İlhan Makinist / Ceyda Akıllı

ERKTİN, E., ÖZKAN A., BALCI N., (2005), İlköğretim Matematik Sınıflarında “Kağıt KatlamaProjesi”, [Online]: [www.yeditepe.edu.tr/yeditepe/GetFile.aspx?aliaspath=%2F YeditepeUniversitesi/](http://www.yeditepe.edu.tr/yeditepe/GetFile.aspx?aliaspath=%2F%20YeditepeUniversitesi/), 12.10.2008

KORKMAZ H., KAPTAN F. (2001), Fen Eğitiminde Proje Tabanlı Öğrenme Yaklaşımı, **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi** 20, s.193 - 200

BAKİ, A., BÜTÜNER, Ö. (2009), Kırsal Kesimdeki Bir ilköğretim Okulunda Proje Yürütme Sürecinden Yansımalar, **Elementary Education Online**, 8(1), 2009, s.146-158. İlköğretim Online, 8(1), 146-158, 2009. [Online]: <http://ilkogretim-online.org.tr>

KARASAR, N., (2000), **Bilimsel Araştırma Yöntemleri**, (10. Basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım